

PRETTIGE VAKANTIE

EDUCATIEF
FLITSEN

LOCATIE
BIESBOSCH

EDUCATIEF
PRINTEN (6)

WORKSHOP
BREEZE

EDUCATIEF
EDIT EXIF

REVIEW

Lensbaby Composer Pro

PORTFOLIO

Peter Bulsing

INTERVIEW

Frans Hodzelmans

REVIEW

IXUS 310 HS

MEDEDELINGEN

FOTOREIS en VIP-dag

Behalve dat we je via de website en het magazine van EOSzine willen informeren over fotografie, is een belangrijke doelstelling dat we op termijn ook speciale evenementen voor de geregistreerde lezers gaan organiseren. Tot op heden is hier nog niet van gekomen, maar met enige trots kunnen we aankondigen dat we binnenkort een mooie fotoreis kunnen aanbieden en dat er in het najaar een speciale EOSzine VIP-dag voor leden zal plaatsvinden.

Houd de komende weken je mailbox in de gaten, waarin we je alles vertellen over deze twee activiteiten.

@EOSzineNL

Wij zijn nu twee maanden op Twitter en het was even wennen. Elke dag plaatsen we een interessante tweet van bijvoorbeeld een testfoto van een nieuwe lens, een filmpje gemaakt met een testcamera of een bijzonder EOS-nieuwtje. Als jij dat ook interessant vindt, sluit je dan bij ons aan op Twitter. We proberen je dan elke dag te verrassen met een leuke tweet!

Fotograaf m/v

Nee, dit is geen personeelsadvertentie voor een fotograaf, maar een bespiegeling over een onverwacht verschil tussen mannelijke en vrouwelijke fotografen. Onder het genot van een kopje koffie had ik het laatst met Johan (van de Watering) over zijn ervaringen met zijn workshops. Behalve dat iedereen altijd enthousiast is en vol kennis en inspiratie weer huiswaarts gaat, viel het hem op dat het aantal vrouwelijk deelnemers relatief hoog is. Zo kreeg hij recentelijk een aanvraag van een groep van vijf dames of er nog plaats was in een workshop Natuurfotografie. Nadat alles geregeld was, vroeg hij toch even waarom ze met zijn vijven naar een fotoworkshop gaan. Het antwoord was even verrassend als vanzelfsprekend. De dames waren allemaal enthousiaste natuur- en landschapsfotografen, maar ze waren erg terughoudend om 's ochtends vroeg of bij zonsondergang alleen het veld in te gaan en te gaan fotograferen. Als man pak je de fiets en rijd je zonder veel nadenken een stil bos in, maar voor een vrouw ligt dat (helaas) toch minder eenvoudig. Dus dan maar als groep naar een workshop. Dat is niet alleen leerzaam, maar ook nog veel gezelliger (en goedkoper) dan een dagje in een drukke shoppingmall.

De zomer in Nederland staat niet garant voor goed weer, maar wel voor een overvloed aan festivals en in het Zuiden toert elk jaar Parkies. Geen oorverdovende bassen, maar gewoon 'middle of the road'-muziek en vooral een heel ontspannen en gezellige sfeer. De aftrap van de eerste van zes woensdagavonden werd gedaan door De Kast. Syb had er duidelijk plezier in en dat was te horen in de muziek. Omdat je over de koppen kon lopen, moest ik ook over de koppen fotograferen met een EOS 60D en EF 100-400mm. Dan overbrug je de nodige meters!

Veel leesplezier, Pieter Dhaeze

P.S. Blijf je aanmelden en ontvang een kortingsvoucher. Met meer lezers kunnen we je nog slagvaardiger informeren.

In dit nummer

PORTFOLIO | Peter Bulsing

Bezoek eens een willekeurige fotosite of inventariseer de onderwerpen van de inzendingen van een algemene fotowedstrijd: natuur, landschap, macro en portret zijn dan duidelijk de hoofdcategorieën. Een thema dat een hele dag om ons heen is, maar waar weinig fotografen oog voor hebben is architectuur. Peter Bulsing ziet de schoonheid wel en hoé. Laat je verbazen.

8

EDUCATIEF | Flitsen (Slot)

Na tien artikelen over flitsen sluiten we de reeks af met een samenvatting. We hopen alle drempels en valkuilen in kaart te hebben gebracht en daarmee de weg vrijgemaakt voor elke fotograaf om meer te gaan flitsen. Niet langer met de 'angst' van slechte flitsfoto's, maar met het besef dat bewust flitslicht de kwaliteit van je fotografie in veel gevallen kan verbeteren.

10

INFORMATIEF | Fotogram/Fotoschool

We blijven bij EOSzine verkondigen dat fotografie een vak is en we zetten onze reeks over vakopleidingen dan ook vol goede moed voort. Deze keer een introductie van Fotogram en Fotoschool. Beide opleidingen werken nauw samen en zijn ook verbonden met de Fotoacademie. Als je wilt weten wat zij allemaal te bieden hebben, kijk dan snel naar hun presentatie.

12

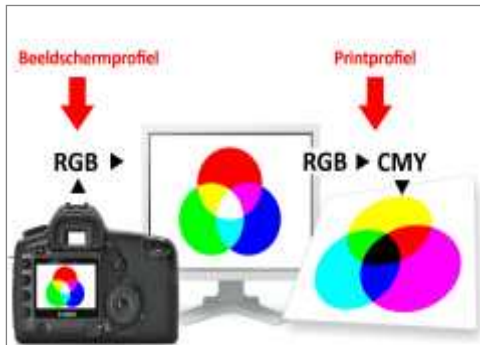

INTERVIEW | Frans Hodzelmans

Canon Nederland heeft een select groepje fotografen de titel Ambassadeur gegeven. Deze professionals maken niet alleen de mooiste foto's, die zij publiceren in allerhande media, maar ze presenteren hun werk ook aan het grote publiek bij lezingen en evenementen. Frans Hodzelmans is één van hen en staat bekend om zijn prachtige natuur- en macrofotografie.

16

EDUCATIEF | Beter printen (6)

In het vorige artikel over het afdrukken van voorspelbare kleuren hebben we de 'easy way' besproken door met originele supplies te werken en de printer de kleurverwerking te laten regelen. Deze keer de 'hard way' met printprofielen en kleurverwerking door de software. Dit kán resulteren in meer controle, maar ook tot meer missers. Dus let op!

18

REVIEW | IXUS 310 HS

Aanraakgevoelige beeldschermen zijn HOT. Het is voorzichtig begonnen in fotokiosks, waarna smartphones en tablets het gebruik in een stroomversnelling gebracht hebben. Ook camera's worden er mee uitgerust en voor ons reden om de IXUS 310 HS eens op de redactie te laten komen. Lees onze ervaringen met dit IXUS-topmodel.

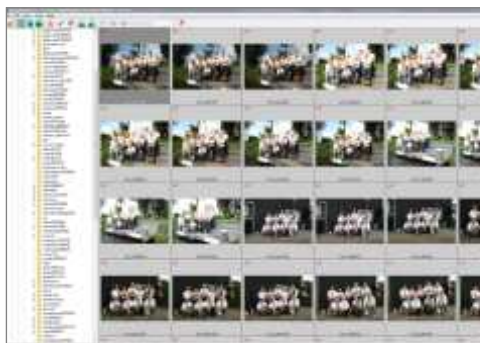
22

REVIEW | Lensbaby Composer Pro

Het is tegenwoordig niet zo eenvoudig om nog een onderscheidende foto te maken. Alle onderwerpen zijn wel op alle mogelijke manieren al door iedereen gefotografeerd. Hoe zorg je dan dat jouw foto's uitsteken boven de rest? Een bijzondere lens kan je helpen en behalve een Fisheye of Tilt-Shift kun je dan ook je toevlucht zoeken tot een Lensbaby. Onze ervaringen.

26

WORKSHOP | BreezeBrowser

Kom je thuis van vakantie en tot je grote schrik merk je dat je meer dan 1000 RAW foto's gemaakt hebt. Om te voorkomen dat ze na een eerste snelle blik in een duister mapje op je computer verdwijnen is groot, dus meteen beoordelen en selecteren is vereist. Dat kun je in Windows Verkenner, Finder of Lightroom doen, maar probeer eens BreezeBrowser. Lekker snelllllllll.

28

Verder: Nieuws **6** • Locatie: Biesbosch **20** • Werken met ExIF **30** • Video-tutorials **32** • Service & oproep **34**

Volgende keer* o.a.: Start serie Lightroom. Serie printen. Review MP-E 65mm.

* onder voorbehoud

INFORMATIEF

Leuk om te weten

Canon is een dynamisch bedrijf. Niet alleen in Nederland, maar ook wereldwijd. Er gebeurt dus van alles, maar veel van dat nieuws haalt het journaal niet en lees je ook niet in de krant. Uit een lange lijst van persberichten en nieuws-items hebben wij daarom voor jou enkele leuke wetenswaardigheden geselecteerd.

••••• Canon Galerij •••••

Canon Image Gateway bestaat al vele jaren, maar geniet te weinig bekendheid. Toch zijn er leuke dingen te beleven, zoals een Galerij waar je je eigen foto's kunt tentoonstellen.

Deze maand in de Galerij

Onze leden zijn in het prachtige lenteweer met hun camera eropuit gegaan en hebben fantastische foto's gemaakt van bijvoorbeeld bloeiende bloemen. De beste foto's zijn opgestuurd naar de galerij. De fotoselectie in de Galerij van deze maand is een verbluffende demonstratie van het talent van de leden van You Connect. Bekijk de Galerij nu.

Volgende maand in de Galerij: Compositie

Als je bij een fantastische foto wel eens hebt afgevraagd waarom hij zo bijzonder is, dan zou het antwoord wel eens de compositie kunnen zijn. In de Tips & Tricks van deze maand vind je suggesties waarmee je de mooiste foto's van uiteenlopende onderwerpen kunt maken en prachtige, in het oog vallende composities kunt samenstellen.

Lees de **Tips & Tricks**, pak je camera en pas alles wat je hebt geleerd toe op onderwerpen die jou inspireren. Selecteer daarna de foto's met de beste compositie en verzend die naar de Galerij. We bekijken alle inzendingen en kiezen onze favoriete foto's. Deze krijgen een plekje in de volgende editie van de Galerij.

••••• Firmware EOS 500D en 50D •••••

De nieuwe firmware voor de EOS 500D (1.1.1) heeft betrekking op fouten in menuopties in Arabisch en Portugees. Ook wordt de betrouwbaarheid van Live View opnamen verbeterd. De laatste firmware voor de EOS 50D (1.0.8) zorgt voor prestatieverbetering met UDMA 7 kaarten en enkele kleine correcties op beeldafwijkingen die in zeldzame situaties ontstaan. Tevens worden in diverse talen fouten in de menu's opgelost.

EOS 500D Win: klik [hier](#) EOS 500D Mac: klik [hier](#)

EOS 50D Win: klik [hier](#) EOS 50D Mac: klik [hier](#)

één **FOTO** zegt meer dan **1000 WOORDEN**
één **VIDEO** zegt meer dan **1000 FOTO'S**

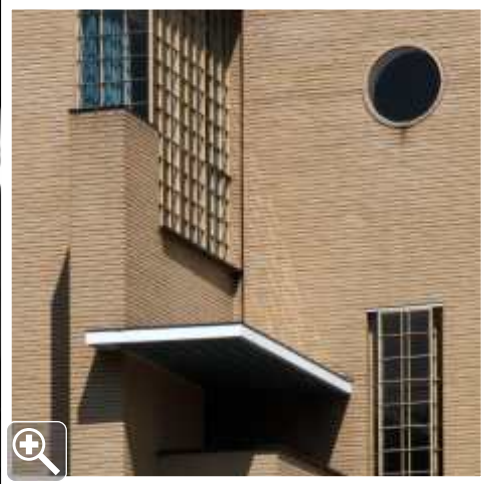
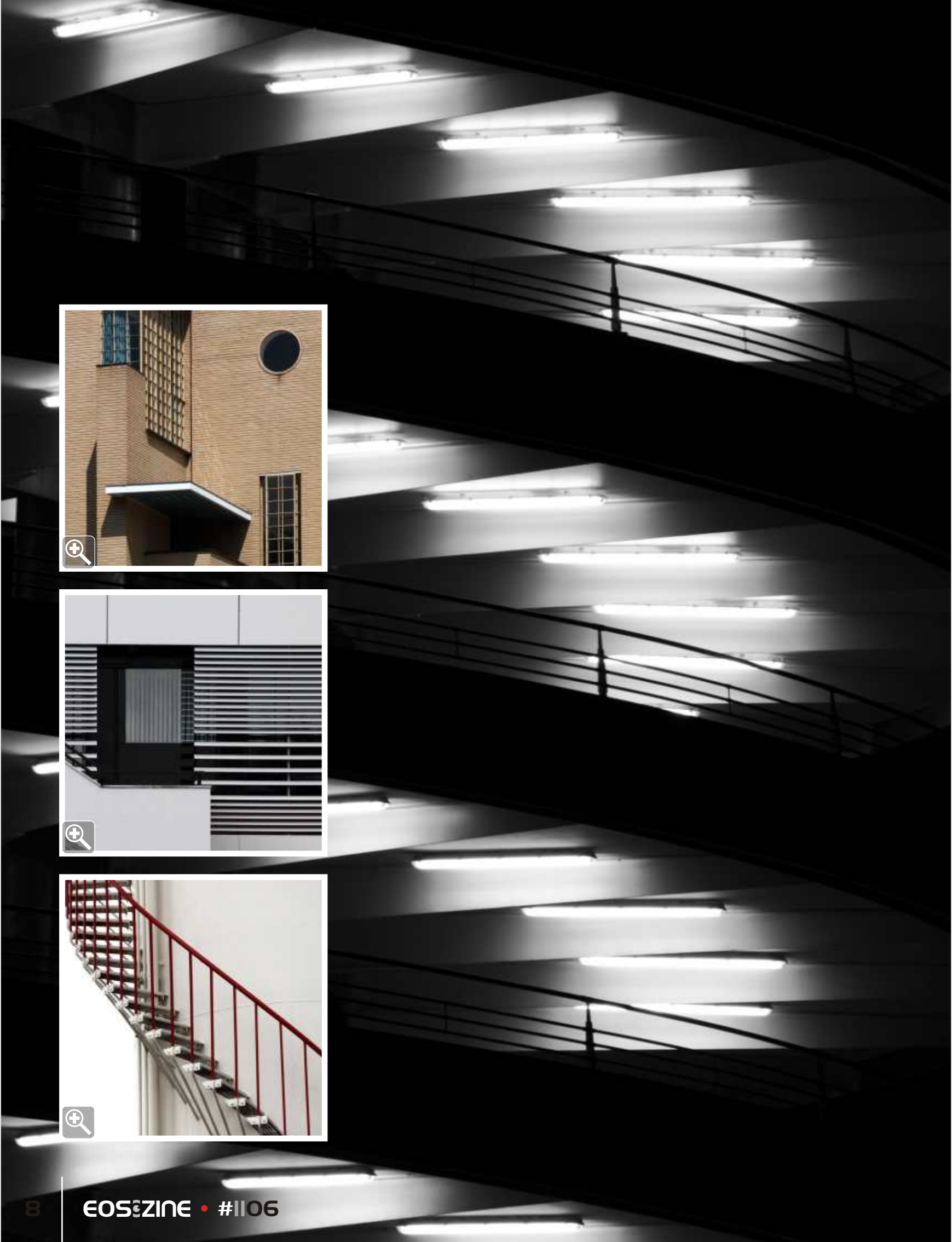
Daarom is de **5e editie** van dit standaardwerk
voorzien van instructieve **video-tutorials**.

Gebonden • ca. 380 pagina's in kleur • EAN 978-90-5940-5219

NATUURLIJK BIJ EOSZINESHOP

www.eoszineshop.nl

Peter Bulsing

Architectografisch oog

Decennia lang bepaalden de natuurliefhebber en de verzamelaar in mij het beeld. De verzamelaar is bij de overstap naar de digitale fotografie in toenemende mate verdrongen door de graficus, het vak waarvoor ik ooit ben opgeleid. Het onderwerp werd steeds vaker ondergeschikt aan het totaalbeeld. Het dwangbuis van de natuurfotograaf werd losgegespt, hetgeen zeer bevrijdend werkte. Nu spelen licht, ritme, structuren en contrasterende vormen in toenemende mate de belangrijkste rol in de beeldopbouw. Ook laat ik mij niet meer beperken door de 2:3 verhouding van kleinbeeld. Niet de camerabouwer, maar ik bepaal het beeldformaat. Het draagt immers, net als in de beeldende kunst, in belangrijke mate bij aan de spanning die in de plaat wordt vastgelegd. De meest gebruikte lenzen zijn de EF 24-105mm en de EF 100-400mm. Geweldige objectieven. Voor het spel scherp/onscherp grijp ik uiteraard naar de 70-200mm f/2.8 en de 100mm f/2.8 Macro.

Al leerde ik op de kunstacademie ontwikkelen en afdrukken, toch maakte ik tot 2005 uitsluitend dia's. Beeldbewerking was dus in principe niet mogelijk. Nog steeds is mijn streven om in het veld het gewenste beeld te maken. Bewerking van de raw's beperkt zich doorgaans tot formaatbepaling en een voorzichtige beïnvloeding van helderheid en contrast.

Peter Bulsing (1952)

- Canon EOS 5D mark II
- EF 17-40mm f/4L USM
- EF 24-105mm f/4L IS USM
- EF 70-200mm f/2.8L USM
- EF 100-400mm f/4.5-5.6L IS USM

www.peterbulsingfotografie.nl

Bewuster en beter flitsen: 11 | Samenvatting

Precies een jaar geleden zijn we begonnen met een serie over flitsen. Niet met de bedoeling om je ALLES over deze materie te vertellen, maar vooral om flitsfotografie uit een 'kwaad daglicht' te halen en om te zorgen dat je de (on)mogelijkheden van flitslicht bewuster weet te gebruiken en daarmee de kwaliteit van je fotografie te verhogen. In dit artikel een samenvatting met aan het eind een linkje naar een pdf van een special met de gebundelde artikelen.

afb 1 | goed flitsen begint bij goed gereedschap en dat hoeft niet duur te zijn, zoals de Speedlite 320EX en Speedlite 270EX II bewijzen met resp. € 220,- en € 160,-.

Beter licht

Met een steeds betere beeldkwaliteit bij hoge ISO, is het minder noodzakelijk geworden te flitsen om bewegingsonscherpte van camera of onderwerp te voorkomen. Bij ISO 3200 en f/2.8 is 1/100s bij standaard verlichting in een concertzaal of sporthal eenvoudig haalbaar. Als dit bovendien ondersteund wordt door beeldstabilisatie, dan is ongewenste onscherpte door beweging nagenoeg uitgesloten. Door gebruik te maken van het bestaande licht blijft ook de sfeer van het onderwerp behouden. Waarom zouden we dan nog flitsen?

Die vraag is terecht, maar verdient toch enige nuancering. Zo zal het spectrum van het licht bij schemerige omstandigheden niet volledig zijn en de kleuren zullen niet sprekend zijn. Flitslicht kan dit met zijn volledige spectrum verbeteren. Ook voegt een flitser richting toe aan het licht en geeft het het onderwerp meer diepte. Dankzij flitslicht krijgen de ogen bij een portret mooie catchlights. En zelfs bij (te) veel licht kan flitslicht je opnamen verbeteren. Een invulflits bij tegenlicht zorgt dat het onderwerp mooi uitgelicht is én de achtergrond niet overbelicht is. En bij felle zon met veel contrast kan flitslicht donkere schaduwen van voorwerpen of bij een model op drie meter afstand ophelderen. Tenslotte kan een fotograaf met flitslicht de belichting van elk onderwerp volledig naar eigen hand zetten, zowel in de studio als buiten (strobisme).

Evenwicht

Het slechte imago van flitsfotografie komt vooral voort uit een onbalans in verdeling en richting van het flitslicht. Met de interne flitser (kleine, harde puntbron) bij lage ISO in het half duister van dichtbij een onderwerp torpederen met flitslicht kan niets anders opleveren dan rode ogen, glanspunten, harde slagschaduw en kille sfeer. Door indirect (plafond, reflectiescherm) met een opzetflitser bij ISO 800 diezelfde opname te maken, dan zal het er veel beter uitzien en wordt flitsen een genot. Belangrijk is bovendien dat je op de hoogte bent van de verschillende accessoires. Met een off-shoe kabel kun je een opzetflitser schuin boven de camera gebruiken voor een meer natuurlijke lichtval. Met een diffusor verdeel je het flitslicht beter en er zijn zelfs kleine softboxen te koop. Vergeet ook een reflectiescherm niet om het flitslicht niet alleen te sturen, maar ook beter te verdelen.

afb 2 | door bij veel licht te flitsen, kun je het onderwerp opfrissen met mooiere kleuren en detail in de schaduwen.

Jargon en instellingen

Een groot probleem van flitsen is dat veel jargon wordt gebezigd en dat de materie daardoor ondoorzichtig wordt. Richtgetal, synchronisatie, 1e en 2e gordijn, Hi-speed, E-TTL is geen terminologie die een fotograaf standaard in zijn vocabulaire heeft. Ook leiden de juiste instellingen van de camera soms tot hoofdbreken. Wat gebeurt er in de volautomatische stand (AUTO, groene stand) en waarom heb je in de P-stand al veel meer controle? Kun je ook in de Av-stand flitsen of is het beter om dan de M-stand te kiezen?

Draadloos en studio

Als je eenmaal een beetje de slag te pakken hebt van flitsfotografie en met bewuste keuzes komt tot voorspelbare resultaten, dan kun je de lat nog hoger leggen door met meerdere flitsers draadloos aan het werk te gaan. Met de laatste EOS-modellen (EOS 7D, EOS 60D en EOS 600D) in combinatie met de nieuwste Speedlites (270EX II, 320EX, 430EX II en 580EX II) is dat geen probleem. Je zou dat zelfs in de studio kunnen gebruiken, maar dan is een echte studioflitsset een beter alternatief. Niet zozeer vanwege controle of vermogen, maar meer vanwege de beschikbaarheid van een uitgebreid assortiment accessoires voor dergelijke flitsunits: softboxen, grids, snoot, reflectoren, vitrages, reflectieschermen, filters. Teveel om op te noemen.

Conclusie

Ben je door bovenstaande weer enigszins overdonderd en lijkt flitsfotografie niet jouw 'ding', laat je dat toch niet weerhouden vaker flitslicht te gebruiken. Niet iedereen hoeft een strobist te zijn of te worden, maar betere flitsfoto's bij een jubileum of receptie zijn toch altijd welkom. Wil je alles nog eens uitgebreid op een rijtje hebben, kijk de artikelen (met videoclips!) dan terug in het [Archief van www.eoszine.nl](http://www.eoszine.nl) (EOSzine 1006 t/m 1105). Wil je alleen de tekst in een handige PDF om zelf af te drukken, klik dan **HIER**.

Hoewel de serie over flitsen hier voorlopig stopt, zullen we deze materie in de toekomst zeker nog blijven behandelen in korte workshops. So stay tuned!

pdf | omdat ook Canon overtuigd is van het nut van flitsen, hebben ze een mooi Nederlandstalig document over dit onderwerp gepubliceerd. Je kunt het hier als PDF downloaden.

DOWNLOAD

Fotograferen is een vak | 09 Fotoschool/Fotogram

In een serie artikelen besteden we in EOSzine onder het motto 'fotograferen is een vak' aandacht aan de foto- vakopleidingen in Nederland. Deze keer aandacht voor de Fotoschool en Fotogram, twee opleidingen die in een samenwerkingsverband met de Fotoacademie een breed aanbod hebben door heel het land.

www.fotogram.nl

www.fotoschool.nl

Je eigen ontwikkeling staat voorop

Fotogram bestaat al bijna 35 jaar en is een begrip op fotografiegebied in Amsterdam. De Fotoschool is in 2006 met eenzelfde programma gestart en heeft vestigingen in Eindhoven, Groningen, Nijmegen en Rotterdam. Bij Fotogram en Fotoschool leer je met veel aandacht en plezier fotograferen, waarbij je eigen ontwikkeling voorop staat. Techniek en praktijk gaan hand in hand; in de cursussen en opleidingen vind je de ideale mix van techniek, inhoud en creativiteit. Alle docenten zijn zelf ook enthousiaste fotografen.

In alle vestigingen vind je een uitgebreid cursusaanbod (zie kader) en daarnaast bieden we in Amsterdam, Groningen en Rotterdam een tweetal opleidingen op MBO(+) niveau aan: de Opleiding Fotografisch Specialist en de Opleiding Toegepast Fotograaf.

Fotografisch Specialist

De OPLEIDING FOTOGRAFISCH SPECIALIST is een driejarige opleiding tot fotograaf, waarbij je uiteindelijk kiest voor een van de specialisaties portret-, documentaire & reportage of studiofotografie. De opleiding is inspirerend en veeleisend: jouw talent is het uitgangspunt en wij helpen je een eigen stijl te ontwikkelen. De opleiding bestaat uit Master 1 (het basisjaar), Master 2 (uitbouw op technisch en inhoudelijk vlak) en Master 3 (specialisatie, eigen stijl en portfolio). Per studiejaar zijn er 10 maandelijkse lesdagen, een afsluitend assessment en 10 individuele bijeenkomsten met een coach/docent, waar nodig aangevuld met speciale workshops. De studiebelasting bedraagt 4 à 5 uur per week.

Toegepast Fotograaf

De OPLEIDING TOEGEPAST FOTOGRAAF is een tweejarige opleiding tot fotograaf, waarbij je je specialiseert in portret-, documentaire & reportage of studiofotografie. Je wordt opgeleid tot een universeel inzetbare fotograaf die zowel opdrachten kan verwerven binnen de publieksfotografie (zoals portretten, huwelijks- en andere reportages) als binnen de publiciteitsfotografie (zoals voor kranten, tijdschriften, reclame). In de loop van de opleiding ontdek je je talenten, zie je waar je voorkeuren liggen en ontwikkel je een eigen stijl.

De opleiding kent twee studie jaren. Het eerste jaar richt zich vooral op het leggen van een stevig fundament op technisch en inhoudelijk vlak, het tweede jaar is het jaar van de professionalisering: je werkt in de door jou gekozen specialisatie(s) aan opdrachten en het afsluitende portfolio met daarnaast lessen in bedrijfsvoering en marktverkenning.

Per studiejaar zijn er 15 lesdagen, 2 assessments en 10 individuele bijeenkomsten met een coach/docent, waar nodig aangevuld met speciale workshops en excursies.

De studiebelasting bedraagt 7 à 10 uur per week.

Persoonlijke begeleiding

Beide opleidingen kennen veel persoonlijke begeleiding en zijn zeer praktijkgericht: vrijwel elke lesdag kent naast werkbesprekingen en theorie ook praktijktrainingen. Er zijn meerdere docenten/specialisten verbonden aan de opleidingen, zodat je kennis maakt met verschillende benaderingen. Een belangrijk onderdeel van de opleidingen vormen de individuele lessen welke je een optimale individuele begeleiding geven en ervoor zorgen dat jouw talent en jouw persoonlijke keuzes ten volle aan bod komen. Je kunt deze individuele lessen kiezen op de momenten dat het jou uitkomt, waardoor ze perfect aansluiten op de wensen en de ontwikkeling van iedere student.

CURSUSSEN

Naast de hier genoemde opleidingen hebben Fotogram en Fotoschool ook een uitgebreid aanbod aan cursussen, workshops en masterclasses.

Hier vind je basis- en vervolgcursussen, maar ook gespecialiseerde cursussen op deelgebieden als portret, landschap, architectuur, studio, etc. En natuurlijk ook ondersteunende workshops beeldbewerking en flitstechniek. Voor de gevorderde fotograaf zijn er specifieke werkgroepen zoals 'vorm en inhoud' of 'fotografie van de kunsten' en de portfolio werkgroep.

En naast fotografie kun je vanaf september ook bij ons terecht voor cursussen en workshops filmen: basis- en vervolgcursussen en speciale cursussen editing en productie. En dat alles gebaseerd op de eigen digitale spiegelreflex.

Het programma heeft voor elk wat wils, van korte photowalks en 1-dags workshops tot cursussen van een half jaar. En ook voor elke portemonnee: we hebben zelfs al cursussen voor 30 of 45 euro.

Oriëntatiejaar

Voor degenen die nog niet weten of ze wel een opleiding tot fotograaf moeten volgen, of niet weten welke keuze te maken, organiseert Fotogram het Oriëntatiejaar.

Het Oriëntatiejaar geeft je de kans erachter te komen waar je voorkeuren en je talenten liggen. Tevens leer je de basisprincipes van de fotografie en beeldbewerking en krijg je een goed beeld van de diverse opleidingen tot fotograaf. Het Oriëntatiejaar is bedoeld voor mensen met geen of weinig ervaring, maar wel met de ambitie om een foto-opleiding te gaan volgen.

Er is 1 lesdag per maand, waarin je naast de benodigde theorie en werkbesprekingen, minimaal de helft van de tijd praktisch bezig bent. Waar nodig wordt het programma aangevuld met gespecialiseerde workshops en excursies, of individuele lessen met een coach/docent.

De studiebelasting bedraagt 4 à 5 uur per week.

Samenwerking

Fotogram en de Fotoschool werken nauw samen met de Fotoacademie en zijn ook gevestigd in de gebouwen van de Fotoacademie. Hierdoor ben je verzekerd van een inspirerende omgeving en zeer goed geoutilleerde studio's en digitale werkplaatsen. Dankzij deze samenwerking kan de Fotoschool de basisopleiding van de Fotoacademie aanbieden in diverse dependances door het hele land: Alkmaar, Enschede, Hilversum, Leeuwarden, Maastricht, Tilburg, Utrecht en Zwolle. De basisopleiding is de ideale voorbereiding voor de Opleiding Toegepast Fotograaf, maar kan ook als een intensieve cursus gevolgd worden.

De samenwerking zorgt er ook voor dat veel activiteiten gezamenlijk georganiseerd kunnen worden, zoals speciale masterclasses, gastlessen, thema-avonden, lezingen en seminars. Kortom, een opleiding bij Fotogram of Fotoschool is de start van een creatief avontuur met vele uitdagingen!

FOTOGRAM

Korte Prinsengracht 33
1013 GN Amsterdam
T (020) 530 92 50

Open dagen:

17 september
19 november

www.fotogram.nl

FOTOSCHOOL

Lutkenieuwstraat 5
9712 AW Groningen
T (050) 369 58 59

Conradstraat 20
3013 AP Rotterdam
T (010) 201 29 09

Ook vestigingen in Eindhoven en Nijmegen

Open dagen:

27 augustus Rotterdam
3 september Groningen
19 november Groningen
26 november Rotterdam

www.fotoschool.nl

DOWNLOAD

Frans Hodzelmans

De reeks van interviews met Canon Ambassadeurs zetten we in dit nummer voort met een gesprek met macronatuur-fotograaf Frans Hodzelmans. Hij maakt niet alleen fantastische foto's, maar is als ambassadeur en spreker ook een bekend gezicht bij evenementen en beurzen waar Canon 'acte de présence' geeft. Ook tijdens zijn gezellige en leerzame workshops in 'het Limburgse' draagt hij zijn ambassadeurschap met verve uit.

Frans Hodzelmans (1947)

- Macronatuurfotograaf
- Canon EOS 5D Mark II
- EF 180mm 3.5L macro
- Speedlite MT-24EX
- www.natuurfoto.nl

We lezen op je site dat je al als vijfjarig jongetje gefascineerd raakte door de wereld van insecten. Licht daar de basis voor je specialisatie als macronatuurfotograaf?

“Insecten hebben me inderdaad al van jongs af aan geïntrigeerd en ik heb me sinds die tijd meer verdiept in het wel en wee van deze kleine beestjes. Toch ben ik geen bioloog geworden, maar heb grafische vormgeving gestudeerd. Deze opleiding is wel de aanleiding geweest om mijn liefde voor de natuur te combineren met fotografie, aangezien dat laatste een onderdeel was van het lesprogramma. Toen ik rond 1975 in de boeken zat te snuffelen - er was nog geen internet - op zoek naar informatie over bepaalde insecten, viel mijn oog op de matige kwaliteit van het illustrerende beeld. Met de gedachte 'dat kan ik beter' heb ik toen zelf de camera ter hand genomen om vlinders, sprinkhanen en al die andere vliegende en kruipende wezentjes op de gevoelige plaat te zetten. Sindsdien zijn veel van deze foto's in allerlei publicaties gebruikt.”

Moet je bioloog zijn om een goede natuurfotograaf te zijn?

“Natuurlijk helpt het om kennis te hebben van je onderwerp. Dat geldt denk ik voor elke tak van fotografie. Voor die kennis hoef je echter niet per se gestudeerd te hebben, want in de praktijk leer je veel. Zo kom je tijdens een sessie soms een onbekend insect tegen of een bijzonder exemplaar en dan zoek je 's avonds op wat het geweest is. Dan lees je meteen bepaalde kenmerken van het beestje en kun je daar de volgende keer rekening mee houden.

Het leuke van insecten is dat het geen gewillige modellen zijn en ze maar zelden perfect in pose staan. Zo kun je dus een bepaalde libel of vlinder vele malen fotograferen, wat toch elke keer weer een ander plaatje oplevert. Ik heb nog steeds een beeld in mijn hoofd van een muurhagedis die in mijn lens kijkt en waarvan zijn lijfje in een s-vorm naar de achtergrond onscherp wegloopt. Hoewel je ze in Frankrijk vaak tegenkomt, is het me nog niet gelukt om exact deze compositie in mijn zoeker te krijgen. Dat is daarom nog steeds een goed 'excuus' om regelmatig de richting van Frankrijk en Spanje op te trekken.

Vaak op pad gaan én geduld zijn overigens toch twee ingrediënten die bij natuurfotografie heel belangrijk zijn. Soms heb je geluk en kun je onverwacht een mooie plaat schieten, maar meestal is het toch een kwestie van de lange adem”.

Je bent al wat jaartjes actief als fotograaf en hebt dus ook de overstap naar digitaal meegemaakt. Hoe heb je dat ervaren?

“Als vormgever werkte ik al met onder andere Photoshop en had ik ook al een zekere affiniteit met digitaal. Mijn dia's scande ik, om ze daarna op de computer verder te bewerken. Mijn eerste digitale camera was een compactje, om zo vertrouwd te raken met de opnametechniek. Zodra Canon in 2004 de EOS 1Ds op de markt bracht, heb ik die aangeschaft en ging er een wereld voor me open. De foto's waren zo mooi schoon in vergelijking tot de scans met filmkorrel die ik gebruikte. Ik heb mijn EOS 1V meteen een week later verkocht en nooit meer analoog gefotografeerd.

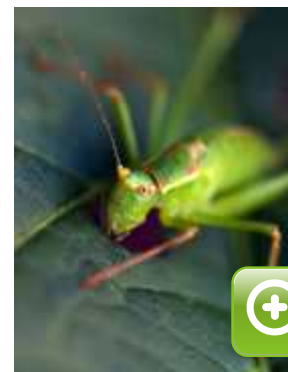
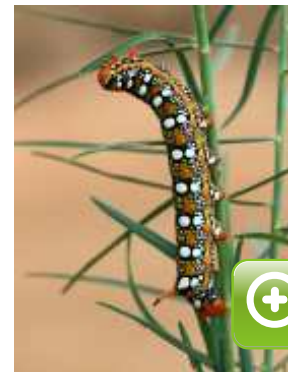
Behalve de hogere beeldkwaliteit zijn ook het terugzien van de foto's en daarmee de mogelijkheid voor een tweede kans grote voordelen van digitaal."

Hoe ga je in het veld te werk?

"Mijn standaarduitrusting is heel simpel. Naast de gebruikelijke accessoires als accu's en geheugenkaartjes fotografeer ik insecten bijna altijd met de Macro EF 180mm 3.5L met aan de voorzijde een Speedlite macroflitser, de MT-24 EX. Als ondersteuning voor snel bewegende beestjes gebruik ik een schouderstatief en minder bewegelijke onderwerpen doe ik vanaf een licht statief. Mijn camera is de EOS 5D Mk II. Vanzelfsprekend neem ik op in RAW en deze zet ik om in de RAW-converter van Photoshop CS5."

Wat is het werkterrein tijdens je workshops?

"Wij wonen in het 'schone' Limburg in Meijel en bijvoorbeeld langs het Deurneskanaal kun je in een strook van 100 m in bijna elk jaargetijde prachtige macrofoto's maken van libellen en andere insecten, bloemen en planten. Soms zoek ik het zelfs dichterbij huis en doet mijn tuin dienst als fotostudio. Het is een waar insectenparadijs. Het leuke van macrofotografie is namelijk dat je het voor een mooie foto niet zo ver hoeft te zoeken, omdat je enerzijds een onderwerp in een ongekend en onbekend detail laat zien en tevens het uit zijn alledaagse context kunt trekken. Zo ontstaat er al snel een onderscheidend beeld. Dus schaf een goede macrolens aan en probeer het zelf. En zoek je een goede workshop mét lekkere vlaai, kijk dan op mijn website!"

05 | Voorspelbare kleuren (2)

In het vorige artikel hebben we laten zien dat het afdrukken van voorspelbare kleuren helemaal niet zo moeilijk is. Kalibreer je beeldscherm en gebruik originele supplies (papier/inkt) op een fotoprinter met zes of meer kleuren. Als je dan de driver van de printer de kleuromzetting laat doen, dan kun je zelfs vanuit Word prima afdrukken maken. Wil je meer controle, dan wordt het iets moeilijker en dat leggen we je hier uit.

afb 1 | kleurprofiel kiezen bij afdruk vanuit PS CS5 of LR3

Omzetting

Hoe je foto's ook afdrukt, er zal altijd een omzetting moeten zijn van de RGB-kleuren van het fotobestand naar de CMYK-kleuren (4 tot 12) van de printer. RGB en CMYK zijn twee verschillende kleursystemen en er is een omrekening nodig om het rood op je beeldscherm ook rood op papier te laten zijn. Vergelijk het met een gesprek tussen een Nederlander en Chinees. Die kunnen elkaar alleen begrijpen als er een tolk aanwezig is die de woorden omzet. De 'tolk' bij de communicatie tussen computer en printer noemen we een kleurprofiel. Welk kleurprofiel benodigd is, is afhankelijk van de gekozen papiersoort.

Als we de kleuromzetting laten doen door de printer, zoals we dat in het vorige artikel hebben besproken en zoals je eigenlijk ook altijd doet bij andere dan fotoprints, dan wordt het profiel automatisch ingesteld met de keuze van het papier. Als je in de driver van bijvoorbeeld een PIXMA MG 6150 (Ctrl-P, Eigenschappen, Afdruk, Mediatype) kiest voor PT-101 Pro Platinum Fotopapier, dan gebruikt hij daarbij automatisch het kleurprofiel CNBAGNA0.icm. Daarin staat precies hoe pixelrood van het fotobestand omgezet moet worden naar inktrood van de printer. Ook stemt hij de druppelgrootte en de inktdosering af op de papierkeuze. Als argeloze gebruiker weet je dan niet af van het bestaan van deze icm-bestanden, maar je kunt ze op je computer gewoon vinden in de map c:\windows\system32\spool\drivers\color\. Als je in deze map kijkt, zie je een hele serie met icc- en icm-bestanden: algemeen (sRGB, AdobeRGB), voor printers en voor beeldschermen. Sommige profielen zijn standaard aanwezig met Windows en de overige bestanden zijn daar geplaatst bij installatie van software, printers en scanners. Ook profielen die je zelf maakt, zoals bij kalibratie van je beeldscherm, komen in die verzamelmap terecht.

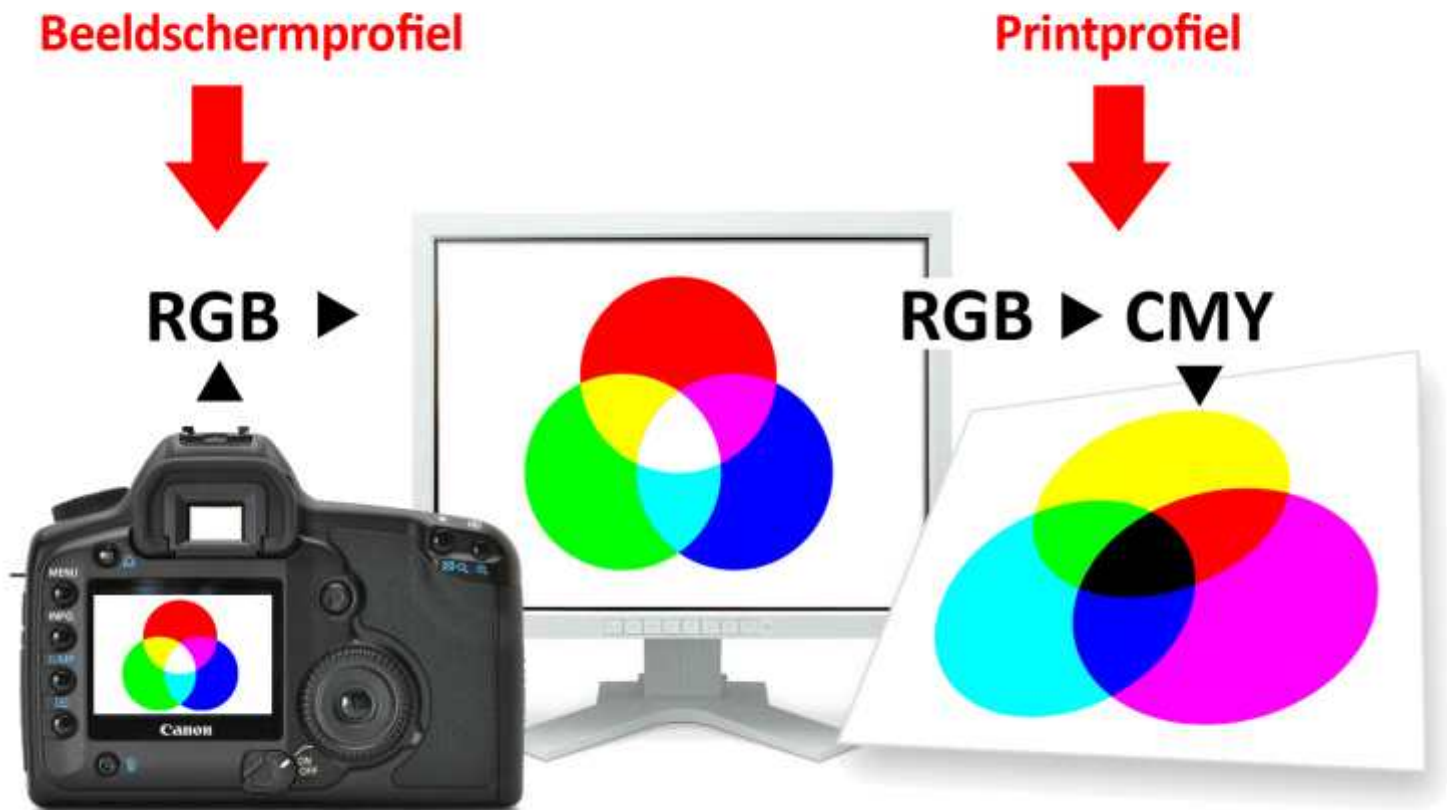
clip 1 | uitzetten van kleuromzetting op printer

Zelf kleurprofiel kiezen

In plaats van onbewust een kleurprofiel te gebruiken door de juiste keuze van het fotopapier in de driver van de printer, kunnen we de genoemde omzetting ook door software als Photoshop Lightroom, CS of Elements laten uitvoeren. Voordat we dit gaan bespreken moeten we eerst een belangrijke handeling doen en dat is de kleuromzetting door de printer deactiveren. De exacte stappen en de gebruikte terminologie om dit te doen zijn afhankelijk van het model printer. Ga via Start naar Configuratiescherm, Printers en klik rechts op de gewenste printer. Kies Eigenschappen en vervolgens Voorkeursinstellingen. Je krijgt dan hetzelfde dialoogvenster te zien van de printerdriver als bij Ctrl-P. Het verschil is dat instellingen via het Configuratiescherm voor elke printopdracht worden gebruikt en via Ctrl-P slechts voor één document. Bij de PIXMA MG6150 zien we onder de tab Afdruk het vak Kleur/intensiteit en als we deze op Handmatig zetten en vervolgens via Instellingen in de tab Afstemming kiezen voor Geen, dan weten we dat de printerdriver geen invloed meer zal hebben op de kleuromzetting (clip 1).

clip 2 | kleurprofiel kiezen in Photoshop Elements 8/9

Het afdrukken vanuit Photoshop Elements (versie 8/9) verloopt dan als volgt. Na Ctrl-P klikken we onderin het dialoogvenster op de knop Meer opties. In het volgende venster kiezen we in het linkervak voor de optie Kleurbeheer en we zien dan rechts het vak Kleurbeheer verschijnen. Bij de optie Kleurverwerking kiezen we voor Photoshop Elements beheert kleuren. De optie Printerprofiel wordt dan actief en in dat keuzevak gaan we op zoek naar het icm-bestand dat bij het gebruikte fotopapier hoort, in ons geval CNBAGNA0.icm. De Rendering intent zetten we op Perceptueel, wat het beste resultaat voor foto's oplevert (clip 2). Onderin het dialoogvenster wordt gevraagd of we de kleurverwerking op de printer hebben uitgezet en daarop kunnen wij volmondig 'ja' zeggen.

Meerwaarde

Nu zul je je afvragen waarom moeilijk zelf een kleurprofiel instellen, terwijl het gemakkelijk via de printerdriver kan. Als je alleen met originele supplies werkt, dan hoeft je inderdaad niet moeilijk te doen. Ga je echter papieren van derden (Ilford, Hahnemühle) gebruiken, dan zul je over de bijbehorende profielen moeten beschikken en die ook kunnen selecteren. Een hoogglanspapier van Ilford afdrukken met het profiel van Canon's Glossy Fotopapier Extra II kan, maar zal toch niet die de kwaliteit en duurzaamheid geven als met een eigengemaakt profiel.

Conclusie

Afdrukken met voorspelbare kleuren is dus niet zo moeilijk. Realiseer je dat voor elke combinatie van printer, papier en inkt een specifiek kleurprofiel moet zorgen voor de juiste omzetting van RGB- naar CMYK-kleuren en dat je dat profiel toepast óf via de printerdriver óf via de software.

MAC

De kleurprofielen op de Mac staan verspreid over het systeem, maar bevinden zich altijd in mappen zoals Bibliotheek\ColorSync\Profiles

DUBBELOP

Als we de software het kleurbeheer laten doen én we zetten de kleuromzetting in de printerdriver NIET uit, dan is het afdrukresultaat waarschijnlijk teleurstellend. Dus niet vergeten: óf alleen beheer door de software óf alleen door de printerdriver.

Op 'beverjacht' in de Biesbosch

Op een bewolkte zaterdagavond eind juni toeren we met 40 amateurfotografen op een met zonnecellen aangestuurde fluisterboot rond in de Biesbosch op zoek naar de bevers! Regelmatig klinkt er een "Daar!!", maar slechts zelden laat een bever zich in een aantrekkelijke positie fotograferen. Totdat we een half uur voor het einde een bever zien die daarna een kwartier lang meevaart naast de boot! Prachtig om te zien en erg leuk om te fotograferen!

maps.google.nl

Afvaart

De avond begint rond 19.00u bij de haven van Hank (Vissershag) aan de Jeppegatweg. Daar ligt een mooie boot klaar van eigenaar Frans Peeters. Er is enige 'bezorgdheid' omdat het bewolkt is en zonnecellen op het dak voor voldoende stroom moeten zorgen om de elektromotor aan te drijven, maar de accu's zijn gelukkig nog vol! Na vertrek geven twee vrijwilligers, Hans en Hannie van de Roer, een deskundige uitleg over het ontstaan van de huidige Biesbosch en over de ontwikkelingen gedurende de laatste 20 jaar, waarin dit natuurgebied zich heeft weten te ontwikkelen tot een nationaal park met grote natuurwaarde. Uiteraard krijgen we ook achtergrondinformatie over hoe een bever leeft en hoe we hem kunnen 'spotten'!

Op de boot

Ondertussen zijn de schermen aan de zijkant van de boot opgerold zodat er voor alle fotografen ruim voldoende mogelijkheden zijn om vanuit de boot te fotograferen zonder gehinderd te worden door vieze of spiegelende ruiten; erg praktisch!

Onderweg valt erg genoeg te zien en te fotograferen. Veel vogels (blauwe reiger, zilverreiger, lepelaar, ijsvogel, ganzen, futen, meerkoetjes et cetera) en uiteraard veel mooie doorkijkjes in de kreken van de Biesbosch, waarvan sommigen een heel bijzondere naam dragen; Paling-sloot, Sloot van St. Jan, Gat van de Plomp en Keesjes Killeke! Bij zonnig weer zorgt de ondergaande zon voor een prachtige gouden gloed over het riet aan de randen van de kreken!

De 'jacht'

Het spotten van een bever is niet eenvoudig, maar met 40 paar ogen is er altijd wel iemand die het kopje opmerkt van een bever, die wegzwemt in het water. Meestal is het dan snel reageren, maar tijdens onze tocht hadden we alle tijd omdat de bever gewoon heel rustig naast de boot bleef zwemmen op zo'n 5 à 10 meter afstand. Totaal niet in paniek of opgejaagd en het leek zelfs of hij het wel grappig vond om te zien hoe een kleine 40 lenzen en/of verrekijkers gericht waren op zijn zwemkunsten! Omdat iedereen aan dezelfde kant van de boot stond, hing de boot lekker scheef in het water!

Nationaal Park 'de Biesbosch'

Instellingen

Het fotograferen van een zwemmende bever is niet zo eenvoudig. Hij hoort natuurlijk dat er mensen zijn, ook al is het een fluisterboot en laat zich pas bij schemering zien. Omdat je toch met een langere lens werkt, worden de sluitertijden op dat tijdstip al relatief lang en omdat hij voortdurend in beweging is, vraagt dit aandacht van de fotograaf om bewegingsonscherpte te voorkomen.

© Johan van de Watering

Enkele fototips:

- Zet de ISO op 800 of hoger (beter een beetje ruis dan een bewogen foto!)
- Gebruik een lichtsterke lens (f/2.8) en gebruik een grote diafragmaopening.
- Gebruik een lens met beeldstabilisatie.
- Zet de camera op de motordrive stand (daardoor meer kans op een scherpe opname)
- Zet de autofocus in de Servo stand, zodat de camera het voorwerp volgt.
- Controleer vooraf de belichting. Vaak zijn de foto's te licht en dient er een halve tot één stop te worden onderbelicht.
- Gebruik eventueel een één-poot-statief (een gewoon statief is niet handig als je 40 mensen op een relatief kleine boot zit)
- Niet 'bezuinigen' op opnames. Er is grote kans op bewegingsonscherpte en daarom is het verstandig veel foto's te maken waardoor de kans op een scherpe foto toeneemt.

Conclusie

Al met al was het een hele belevenis, die zeker voor herhaling vatbaar is en die ook nog een paar bijzondere foto's opgeleverd heeft.

Kijk voor informatie over bevertochten en andere leuke natuuractiviteiten in de Biesbosch op www.np-debiesbosch.nl. Bij de bezoekerscentra in Drimmelen, Dordrecht en Werkendam is een gratis informatiekraantje te verkrijgen waarin ook erg veel bruikbare informatie staat!

Aanraakgevoelig IXUS-type

“It's summertime” en dus de tijd om lekker kiekjes te maken. Geen grote tas met een EOS en lenzen, maar gewoon met een compactje in de hand de wereld om je heen fotograferen én filmen. De vorige keer hebben we de PowerShot 230SX besproken, de perfecte reiscamera met GPS en HD video. Deze keer ook een unieke Canon-compact, de IXUS 310 HS met aanraakscherm.

Ontwerp en bediening

IXUS is voor ons synoniem voor design, kwaliteit en compactheid. Deze drie kernwoorden zijn ook van toepassing op de IXUS 310 HS, maar met ons gouden testexemplaar is het wel even wennen. De camera is een beetje 'dikkig' en oogt door de materiaalkeuze en kleur minder metaalachtig. De lens is in de uit-stand ingetrokken en afgeschermd en het aantal knopjes aan de buitenkant is minimaal. De achterkant wordt bijna helemaal ingenomen door het aanraakgevoelige lcd-scherm van bij 9 cm (16:9) en 461.000 pixels. Door de breedbeeldverhouding van het scherm is de camera dus langgerekt en ligt lekker in de hand, zoals een mobiele telefoon. Behalve knopjes voor aan/uit, zoomen, ontspannen, auto/hand en terugkijken wordt de rest van de bediening geregeld via het aanraakscherm. Dat is gezien de populariteit van de smartphones en tablets geen onbekende gebruikersinterface, maar ze voegt niet veel toe ten opzichte van een uitvoering met een vierwegnavigator en een menu- en functiekноп. Voor de bediening heb je met een aanraakscherm eigenlijk altijd twee handen nodig en ook kun je ongewild verschillende opties activeren. Het touchscreen laat je wel snel door de foto's bladeren, maar multitouch ontbreekt, zodat je niet met twee vingers kunt zoomen.

afb 2 | producttour IXUS HS Systeem

Mogelijkheden

Je kunt de IXUS 310 HS in full-auto bedrijven en de camera laat dan zelden een steekje vallen. Je kunt overschakelen naar semi-handbediening en dan krijg je controle over alle belangrijke opnameparameters, waaronder ISO, witbalans en belichtingscompensatie.

De zoomlens begint bij 24mm en f/2 en reikt tot 105mm, maar heeft dan wel lichtsterkte in moeten leveren met f/5.8. Het beeldhoekbereik is dus gelijk aan een EF 24-105mm op een EOS 5D markII en dus geschikt voor weidse landschappen tot prachtige close-ups. Ook de macro-functie is een toegevoegde waarde, hoewel bij 24mm de camera dicht op het onderwerp is en daarmee licht weg kan nemen. De prima lens is tevens beeldgestabiliseerd en dat betekent dat ook bij langere sluitertijden scherp uit de hand kan worden gefotografeerd. iContrast zorgt voor detail in de schaduws. En gezichtsdetectie helpt je bij het maken van een mooi portret. Hij neemt video op in 1080p met geluid en zoom, maar ook 720p en VGA.

De basismogelijkheden zijn dus prima verzorgd, maar als je meer wil, dan heeft de IXUS 310 nog veel extra's te bieden. Een lijstje: Filmsynopsis, Portret, Kinderen, Smart Shutter, Snel na elkaar, Best picture, Nacht, Weinig licht, Fisheye, Miniatuur, Speelgoed, Creatief licht, Monochroom, Vivid, Posterize, Kleuraccent, Kleurwissel, Strand, Flora, Sneeuw, Vuurwek, iFrame film en Slow motion. Je hoeft je dus nooit te vervelen.

afb 3 | testopnamen met IXUS 310 HS.

We hebben de foto bij ISO 1600 verkleind naar 900 bij 600 pixels. Dit geeft bij 100% op een beeldscherm de visuele scherpte weer van een standaard afdruk van 15 bij 10 cm.

Praktijk

Praktisch voegt een beeldscherm met aanraakfunctie niet veel toe aan de bediening van deze IXUS. Hoewel het went, ben je toch altijd even bezig met een instelling. Grootste probleem is

dat wanneer je de camera in één hand hebt, je met je duim de video-startknop aanraakt en zo onbewust filmpjes maakt.

Verder hebben we over deze IXUS niet veel te klagen. De camera is snel en belichting en kleuren zijn bijna altijd 'spot on'. Samen met een goede detailopname betekent dat dat de beeldkwaliteit prima in orde is. Er is weinig CA en vervorming te zien. Bij veel licht en dus lage ISO's, is een afdruk tot A3 geen enkel probleem. Ook bij hogere ISO's (t/m 800) blijft de beeldkwaliteit - mits goed belicht - zodanig dat bij vertoning op een Full HD-scherm nauwelijks een korrel te zien is. Opvallend is dat de kleuren bij die hoge ISO's goed verzadigd blijven. Bij terugkijken van foto's en video wordt duidelijk dat het beeldscherm een hoge resolutie heeft, een extreem grote kijkhoek en ook in de zon goed afleesbaar is. De filmfunctie is heel handig en kan voor een groot deel die van een camcorder overnemen. Het beeld is redelijk gestabiliseerd en de scherpstelling momentaan. Je kunt zoomen tijdens het filmen, maar je hoort wel geluid van het zoommechanisme. De slowmotionfunctie moet je zeker eens proberen. Heel leuk!

Conclusie

De IXUS 310 HS is een zeer capabele camera, die tijdens een vakantie of uitstapje je EOS kan vervangen en je het gemak biedt van veel automatische functies in combinatie met goede beeldkwaliteit. Voor ons is het aanraakscherm een duidelijk PR-statement en voegt het weinig toe aan de standaard knoppenbediening. Al met al een heel aantrekkelijke camera, die alle gezinsleden de mogelijkheid biedt prachtige foto's en mooie video te maken.

clip 1 | 1080p video met IXUS 310 HS verkleind naar 720p en te zien op YouTube.

Lensbaby: Photoshop in een lens

Dagelijks worden er miljoenen foto's gemaakt en dat aantal zal alleen nog maar blijven groeien. Probeer dan nog maar eens een onderscheidende opname te maken. Veel fotografen zijn dus driftig op zoek naar manieren om hun foto's eruit te laten springen. Dit verklaart waarschijnlijk de populariteit van Lensbaby en voor ons aanleiding om de Composer Pro op onze EOS te zetten

clip 1 | ontwerp en principe van Composer Pro

clip 2 | het verloop van onscherpte en vervorming

Lensbaby

De meest elementaire 'lens' is een klein gaatje in de donkere doos. De 'camera obscura' en een pinhole camera zijn hiervan voorbeelden. Het is ook de basis voor het idee achter Lensbaby, een leuke naam voor een leuk type lens. Je hebt ze in allerlei soorten en maten en een bezoekje aan de website van de fabrikant (www.lensbaby.com) geeft je daarover meer duidelijkheid.

Zo goed als de R&D-afdeling van Canon probeert de lensafwijkingen van een objectief te minimaliseren, zo luchtig gaan ze bij Lensbaby om met lensfouten en bij sommige modellen worden die afwijkingen zelfs versterkt. Onscherpte en vervorming zijn daarbij de hoofdrolspelers. Omdat de stand van de lens ten opzichte van de sensor bij diverse Lensbaby's kan worden veranderd, kunnen die onscherpte en vervorming voor verrassende en onverwachte effecten zorgen en dus onderscheidend beeld opleveren.

Zo ook bij onze Composer Pro (f=50mm, f/2.8-f/22). Dit is het topmodel van Lensbaby en bestaat uit een ringgedeelte dat op de vating van je camera past en een, via een kogelgewricht gekoppeld, lensgedeelte met scherpstelring. Het lensdeel kan dus zo gekanteld worden. Scherpstelling gebeurt handmatig en het diafragma regel je met metalen ringetjes, die een gedeelte van de lens afdekken (clip 1). Als je door de zoeker van de camera kijkt, zie je het effect van de Composer Pro direct en kun je zo vooraf het scherpstelpunt visueel kiezen.

Praktijk

Als we de Composer Pro met f/2.8 op onze EOS 5D mark II zetten, kijken we met spanning voor de eerste keer door de zoeker. Het midden van het kader is scherp (sweet spot) en de rest is in toenemende mate naar buiten toe onscherp. Gaaf. De handmatige scherpstelling verloopt met een soepele slag, maar is toch wennen ten opzichte van een gewone lens. Om het scherpstelpunt nauwkeurig in te kunnen stellen, heeft Live view voor ons de voorkeur.

Als we de camera aanzetten zien we op het statusscherm dat het diafragma aangeduid wordt met 00. De camera ziet dus geen instelling voor de lensopening, maar als we in de Av-stand fotograferen, komen we met een beetje plussen en minnen met de belichtingscompensatie toch eenvoudig tot een acceptabele belichting. We nemen op in RAW om achteraf eventuele extremen in helderheid te kunnen corrigeren.

De 'sweet spot' kunnen we verplaatsen door het lensgedeelte te kantelen en we zien dat hoe groter de afstand in het kader tot dit scherpstelpunt is, des te groter de vervorming en onscherpte. Ook de diepte in het onderwerp heeft invloed op de mate van lensafwijking.

Scherpstellen met Live view kan heel nauwkeurig, maar de minste vorm van herkaderen maakt het hoofdonderwerp onscherp. Gebruiken we kleinere diafragma-ringen, dan wordt het zoekerbeeld erg donker, zoals dat bij een gewone lens het geval is als de knop voor controle van de scherptediepte wordt ingedrukt. Live view met belichtingssimulatie lost dit probleem

grotendeels op. De kortste scherpstelafstand is 50 cm. Close-ups van bloemen (met insecten) zijn dus niet echt mogelijk en zodra we voor meer vergroting een tussenring of extender willen gebruiken, wordt alle communicatie met de camera verbroken. Ook missen we in het kogelgewricht een concrete nul-stand, waarbij de lens exact evenwijdig staat aan de sensor en dus de 'sweet spot' precies in het midden van het kader ligt.

De Lensbaby Composer Pro kan met handmatige belichtingsinstelling ook gebruikt worden om te filmen. We hebben dat gedaan op onze EOS 60D en de resultaten zijn verrassend.

Conclusie

Het is leuk om de gewone wereld te zien door de ogen van een Lensbaby Composer Pro, waarbij we toch een beetje het gevoel hebben dat het soms wat gekunsteld is en neigt naar het spelen met filters in Photoshop. Zou je als fotograaf je gewone foto's creatief vervagen in Photoshop om zo onderscheidend beeld te maken, dan zou dit op verzet kunnen stuiten. Neem je een soortgelijk effect direct op met een Lensbaby, dan wordt dat als fotografisch verantwoord aanvaard. Wat ons betreft maakt het niet uit en telt alleen het eindresultaat. Een Lensbaby Composer Pro kan je daarbij van dienst zijn. Zeker als je je wilt laten verrassen door onverwachte effecten.

Wil je liever meer controle, fotografeer dan met een gewone lens met een perfect scherpstelpunt en goede belichting en pas achteraf in Photoshop met 100% nauwkeurigheid vervagingsfilters toe voor nagenoeg hetzelfde eindresultaat.

afb 1 | vergelijking van Lensbaby met Photoshop

OPTICS

De Composer Pro kan uitgebreid worden met diverse andere lenzen (Optics), zoals een Fisheye en een Sweet 35.

Met dank aan Foto Konijnenberg

DOWNLOAD

BreezeBrowser: sneller fotobeheer

Jij zult ook wel merken dat met het toenemen van kennis en ervaring, je steeds meer foto's maakt. Camera's worden sneller, geheugenkaartjes groter en opslag is ook geen probleem meer. Het beheer van al die foto's kan echter een tijdrovende klus worden. Wil je (nog) niet aan de slag met Lightroom, maar toch snel je (RAW-) opnamen zien, waarderen, selecteren en indexeren, kijk dan eens naar BreezeBrowser: 'it works like a breeze'

www.breezebrowsers.com

Breeze software

De 'oude' rotten onder de digitale fotografen zullen de naam BreezeBrowser zeker al een keer tegengekomen zijn op internet. Vooral in de beginjaren van de digitale reflexcamera's (2002) was het een van de weinige externe programma's om RAW bestanden van EOS-camera's mee om te zetten. Bijzonder aan de software van Chris Breeze is dat ze altijd 'dedicated' geweest is voor Canon. Naast BreezeBrowser is er een hulpprogramma (Downloader Pro) beschikbaar om het downloaden van bestanden te vereenvoudigen en extra functionaliteit te geven. Interessant is ook DSLR Remote, waarmee je je EOS op afstand kunt bedienen. Dat kan natuurlijk ook met Remote Capture, maar met DSLR Remote heb je wat extra functies en kun je automatisch trapjes schieten voor HDR en Focus Stacking.

BreezeBrowser

Zoals de naam al zegt is BreezeBrowser een bladerprogramma en ze doet dat snel, heel snel. Hoewel de indexing van Windows sinds Vista en versie 7 al een stuk verbeterd is en de miniaturen redelijk snel op het scherm weergegeven kunnen worden, kan het zeker bij nieuwe mappen én met RAW-bestanden toch lang duren voordat je alle foto's in een map ook daadwerkelijk te zien krijgt. Bij BreezeBrowser hoeft je zelden te wachten en als je in de mappenstructuur van het programma een map aanklikt met foto's, dan zie je de thumbnails momentaan. In een map met 460 CR2-bestanden van een EOS 5D kunnen we zonder vertraging van boven naar onder scrollen.

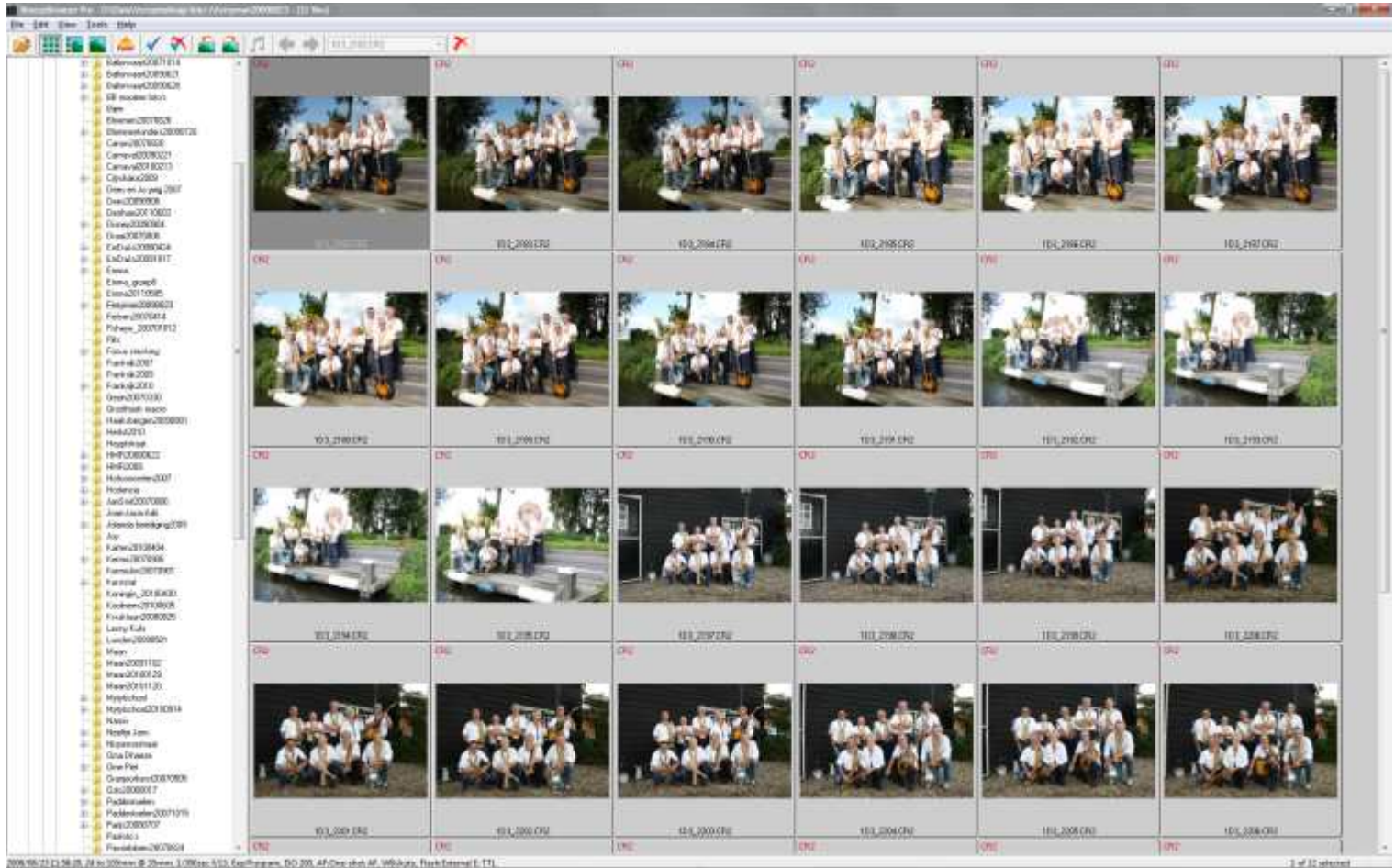
In tegenstelling tot bijvoorbeeld Lightroom, werkt BreezeBrowser met de mappenstructuur zoals je die in Windows Verkenner gemaakt hebt en niet met een aparte bibliotheek. Verwijder of verplaats je bestanden in Verkenner, dan zie je dat ook in BreezeBrowser. Doe je dit met BreezeBrowser, dan gebeurt dat ook in Windows Verkenner.

Als fotobrowser zijn er verschillende weergavemodi beschikbaar, zoals Thumbnail, Filmstrip (met Exif), Main en Kiosk. Vooral de eerste twee zijn nuttig om snel een overzicht te krijgen van je foto's en tevens de individuele kwaliteit te kunnen beoordelen. In de modus Filmstrip heb je daarvoor een vergrootglas ter beschikking (Ctrl-Shift-M). BreezeBrowser gebruikt net als Photoshop het kleurprofiel van je beeldscherm en je hebt dus een betrouwbare kleurweergave. Met Compare (Ctrl-Z) kun je twee tot vier foto's met elkaar vergelijken. Zoomen en schuiven gebeurt daarbij simultaan, dus kleine lokale verschillen kunnen zo snel worden opgemerkt.

Als je je foto's beoordeeld hebt, dan kun je ze met Ctrl 1 tot 5 een waardering geven en daarop vervolgens ook selecteren. Daarmee heb je dus in een korte tijd je foto's op orde. Daarna heeft BreezeBrowser allerlei opties in huis om bepaalde taken snel af te werken. Zo kun je eenvoudig foto's een kwart slag draaien en groepsgewijs een andere naam geven. Ook heb je in een

afb 1 | vergelijk RAW-omzetting met BB (l) en DPP (r)

handomdraai een indexprint en -bestand gemaakt die je bijvoorbeeld bij een cd of dvd kunt voegen. Zelfs om een webgalerie met watermerk te maken kan BreezeBrowser je van dienst zijn om zonder kennis van HTML in een oogwenk de benodigde bestanden te maken. Wil je een diavoorstelling maken, dan is dat ook geen enkel probleem. Selecteer de gewenste bestanden en kies Ctrl-S, waarna de slideshow op hoge kwaliteit wordt gestart.

Dat BreezeBrowser na al die jaren toch nog steeds met zijn tijd meegaat, wordt bewezen door de GPS-functie, waarmee coördinaten kunnen worden toegevoegd aan fotobestanden en deze beelden direct in Google Earth kunnen worden getoond.

RAW

De beheeropties van BreezeBrowser werken voor JPEG en RAW hetzelfde. RAW-bestanden kunnen bovendien nog worden omgezet, desgewenst groepsgewijs. De RAW-converter is niet echt snel, maar wel erg goed en werkt groepsgewijs. Net als Digital Photo Professional 'ziet' ze specifieke instellingen van EOS zoals de gebruikte beeldstijl en eventuele Custom Settings.

Conclusie

Wil je snel werken met veel (RAW) bestanden, probeer dan eens BreezeBrowser. Voor \$70 krijg je als enthousiast EOS-fotograaf veel specifieke en gerichte gereedschappen om foto's te beheren en heb je geen zware programma's nodig als Photoshop of Lightroom. Helaas is de interface van BreezeBrowser niet in het Nederlands en is het ook niet verkrijgbaar voor de Mac.

LET OP

In elke fotomap waarvan BreezeBrowser een miniatuuroverzicht maakt, wordt een klein, verborgen bestandje geplaatst als indexering (breezebrowser.dat). Het is nog geen 0,2 kB groot, dus vraagt geen schijfruimte.

DOWNLOAD

Werken met ExIF en IPTC

In een fotobestand (JPEG, CR2) zit meer informatie opgeslagen dan alleen de plaats en de kleur van de pixels. Er is ook een preview in opgenomen en we vinden er nagenoeg alle opnamegegevens in terug, beter bekend als de ExIF- en IPTC-informatie. (Hoe) kunnen we die ExIF zien en bewerken? Een korte workshop.

Wat en wie?

Waarom zouden we ExIF (Exchangeable Image File Format) of IPTC (International Press Telecommunications Council) willen zien of bewerken? Dit is voornamelijk het geval als we foto's gaan delen via mail of internet. We kunnen met deze info andere fotografen laten zien met welke instellingen we een foto genomen hebben. Sluiterijd, diafragma en ISO zijn dankzij ExIF meteen duidelijk en zaken als scherptediepte en bewegingsonscherpte kunnen hieruit worden verklaard. In die communicatie willen we soms ook laten zien door wie de foto genomen is en wanneer (datum/tijd) en waar (GPS). In het kader van diefstal en oneigenlijk gebruik van foto's spelen ExIF en IPTC eigenlijk geen concrete rol, want veel informatie in het fotobestand kan worden bewerkt. Digitale bescherming van foto's vraagt speciale middelen.

De ExIF en IPTC-gegevens kunnen worden ingezien met Windows Verkenner, door rechts op een fotobestand te klikken en te kiezen voor Eigenschappen. In de tab Detail, zie je dan de belangrijkste gegevens. Of je selecteert in een map een fotobestand, waarna de gegevens in het Detailvenster verschijnen. Op een Mac komt de info met Cmd-i tevoorschijn. Ook software die bij Canon-camera's wordt meegeleverd, is in staat om ExIF en IPTC uit te lezen. In DPP doe je dat met Ctrl-I en in Zoombrowser met Properties (rechts te klikken op miniatuur). Gebruik Exif reader als zoekopdracht en vervolgens vind je ook op internet veel geschikte software.

clip 1 | naam van fotograaf invoeren in EOS 60D

Toevoegen en bewerken

Willen we gegevens toevoegen aan ExIF/IPTC dan kan dat bij sommige EOS-modellen al in de camera. Je kunt daarin je naam en copyright opgeven, die vervolgens bij elke foto (RAW en JPEG) in de IPTC worden geplaatst (clip 1). Datum en tijd gaan automatisch mee naar de ExIF, dus zorg dat die ook goed ingesteld staan op je camera. Werk je met Lightroom, dan kun je bij importeren de IPTC ook aanvullen met persoonlijke informatie en specifieke trefwoorden.

Je kunt de ExIF/IPTC ook bewerken. Zo kun je de naam van de fotograaf veranderen als je eens een foto genomen hebt met de camera van een kennis. Of je past de tijd van opname aan, zodat bestanden uit verschillende camera's toch chronologisch kunnen worden gesorteerd voor bijvoorbeeld hernoemen of een diashow. Het zal geen betoog hoeven dat je er ook veel 'foute' dingen mee kunt doen, maar dat terzijde. Wil je de gegevens bewerken, dan is de eenvoudigste manier om dit in Windows Verkenner te doen. Rechtsklikken op een fotobestand, kies Eigenschappen, Detail. In het venster dat dan wordt getoond, kun je in de kolom Waarde verschillende parameters aanpassen. Klik je op OK, dan worden de wijzigingen toegepast. Je kunt ook een bestand selecteren en de ExIF/IPTC wijzigen in het Detailvenster onderin de mapweergave (clip 2). Klik dan op Opslaan om de wijzigingen door te voeren. Je kunt deze laatste manier gebruiken om de gegevens ook groepsgewijs aan te passen. Maar ook Photoshop (CS en Elements) laat toe dat je met de ExIF/IPTC aan de slag gaat. Je vindt die optie onder Bestand, Bestandsinfo.

EIGEN EXIF

De meeste velden van een ExIF-bestand zijn algemeen bekend en kunnen door elke reader worden uitgelezen. Canon kent echter veel specifieke instellingen (beeldstijlen, ALO, LTP) die alleen door DPP of ZoomBrowser worden herkend. Voorwaarde is wel dat het de originele bestanden zijn, dus niet geopend en opgeslagen met een fotobewerkingsprogramma.

Wil je meer met ExIF/IPTC doen, kijk dan eens naar Exif Pilot (klik [hier](#)). Dit programma (alleen Windows) laat je veel velden bewerken en je kunt zelfs GPS-data toevoegen. Tevens kun je ExIF/IPTC-waarden importeren en exporteren vanuit Excel. Als je in Exif Pilot echter foto-bestanden groepsgewijs wilt aanpassen, dan moet je overstappen op de Pro-versie van Exif Pilot (niet gratis).

Verwijderen

Soms beoordelen we de kwaliteit van een foto door eerst naar de fotograaf of het model van zijn camera te kijken. Om een dergelijk vooroordeel te voorkomen, maar ook om de herkomst van een foto niet prijs te geven, kan het gebeuren dat je de ExIF/IPTC uit een fotobestand wilt verwijderen. Dat kan voor een enkel bestand natuurlijk met Windows verkenner of met Exif Pilot. Ook als je in Photoshop CS of Elements een foto opslaat als Opslaan voor web kunnen de ExIF/IPTC verwijderd worden uit het JPEG-bestand. Ook kun je in deze programma's een nieuw document aanmaken met het pixelformaat van een foto en deze er met kopiëren en plakken inzetten. Dan ben je ook alle ExIF kwijt. Wil je een serie foto's gelijktijdig strippen van ExIF, gebruik dan in IrfanView de optie Groepsconversie. Bij Opties voor JPEG moet je dan de velden Behouden van ExIF uitvinken.

Conclusie

Als fotograaf moet je geen uren achter de computer doorbrengen om te 'rommelen' met de ExIF- en IPTC-informatie van je fotobestanden (of van anderen), maar er zijn situaties dat je toch de mogelijkheid moet hebben om van een enkel bestand deze gegevens aan te passen. Hopelijk hebben we je met deze workshop een eindje op weg geholpen.

clip 2 | werken met ExIF in Windows Verkenner

MAC EN EXIF

Op de Mac is het bewerken van ExIF niet zo vanzelfsprekend als op een pc. In iPhoto kun je de datum aanpassen, maar verder niets. Er zijn wel kleine hulpprogrammatjes te vinden op internet, maar niet zo uitgebreid als Exif Pilot.

DOWNLOAD

ZIEN = LEREN

één FOTO zegt meer dan 1000 WOORDEN
één VIDEO zegt meer dan 1000 FOTO'S

Als foto-fanaten én uitgevers zijn we voortdurend op zoek naar nieuwe middelen om mede-fotografen en lezers zo goed mogelijk te informeren, zodat ze meer bewust en dus beter, foto's gaan maken.

Boeken vervullen daarin een belangrijke rol en je kunt daaruit in alle rust op de bank de belangrijkste onderwerpen lezen.

Het **e-magazine EOSzine** draagt op dezelfde manier informatie over, maar geeft al meer mogelijkheden ten aanzien van het vergroten van beeld en de toepassing van animaties.

Onze **website** doet er nog een schepje bovenop met de mogelijkheid ook interactief te kunnen communiceren met onze doelgroep.

Uiteindelijk hebben we ook onze 'toevlucht' genomen tot **video-tutorials** onder het motto 'ZIEN = LEREN' en je treft op deze pagina een overzicht van de onderwerpen die we tot dusver hebben opgenomen met onze EOS-camera of als schermanimatie hebben geregistreerd.

We hopen dat dit een aanvulling is op ons assortiment fotokennisproducten. En als je ideeën hebt dan horen we dat graag.

Klik **HIER** om de video-tutorials te bekijken via de website van EOSzine

-

01 Helderheid achtergrond

De invloed van de helderheid van de achtergrond op de belichting van het hoofdonderwerp bij matrix/meervlaksmeting.

[LEES MEER](#)
-

02 Lichtmeetmethode

De invloed van de lichtmeetmethode op de helderheid van het hoofdonderwerp en de algehele belichting van een scène.

[LEES MEER](#)
-

03 Belichtingscompensatie

De instelling en de toepassing van belichtingscompensatie. Onmisbaar bij 'moeilijke' onderwerpen als een zonsopgang of sneeuwfoto's.

[LEES MEER](#)
-

04 Witbalans (1)

De invloed van de kleur van de achtergrond op de werking van de automatische witbalans (AWB).

[LEES MEER](#)
-

05 Witbalans (2)

De invloed van een voorkeuze witbalans in gesteld met de camera op de kleuren van een opname.

[LEES MEER](#)
-

06 Scherpstellen

Handmatig scherpstellen op het hoofdonderwerp als de autofocus zich richt op het onjuiste onderdeel van de opname.

[LEES MEER](#)
-

07 Scherptediepte (1)

De invloed van het diafragma en van de keuze van het scherpstel-punt op de scherptediepte.

[LEES MEER](#)
-

08 Scherptediepte (2)

Het sturen van het eerste aandachtspunt van het oog met behulp van een kleine scherptediepte en een bewust gekozen scherpstel-punt.

[LEES MEER](#)
-

09 Bewegingsonscherpte

Het gebruik en nut van beeldstabilisatie om bewegingsonscherpte bij fotograferen uit de hand bij langere brandpunten te voorkomen.

[LEES MEER](#)
-

10 Relatie voorgrond-achtergrond

De invloed van het camerastandpunt in de relatie van het hoofd-onderwerp tot de achtergrond.

[LEES MEER](#)
-

11 Werking circ. polarisatiefilter

Praktisch voorbeeld om de werking van een circulair polarisatiefilter te demonstreren en het effect op het onderwerp te laten zien.

[LEES MEER](#)

12 Werking grijsverloopfilter

Praktisch voorbeeld om de directe werking van een grijsverloopfilter te demonstreren en het effect op het onderwerp te laten zien.

[LEES MEER](#)

13 Werking Tilt-Shift lens

Instructie-video van de werking van een tilt-shift lens. De perfecte lens voor de veeleisende architectuur- en landschapsfotograaf.

[LEES MEER](#)

14 Kalibratie beeldscherm

Bekijk uw foto's nooit meer door een 'roze bril'. Voorbeeld van het kalibreren van een beeldscherm met de X-Rite Color Munki.

[LEES MEER](#)

15 Sensorreiniging

Instructie-video hoe een sensor gereinigd kan worden met een Arctic Butterfly.

[LEES MEER](#)

16 Opname van de maan

Om een goed belichting en scherpe foto van de volle maan te maken gebruikt u bij voorkeur handmatige instellingen.

[LEES MEER](#)

17 Beeldbewerking JPEG

Een algemene werkwijze in de aanpassing van een foto in Photoshop Elements 8.

[LEES MEER](#)

18 Beeldbewerking RAW

Een algemene werkwijze in de aanpassing van een foto in Photoshop Lightroom 3.

[LEES MEER](#)

19 High Dynamic Range (1)

Het monteren van twee opnamen met een verschillende belichting tot een 'HDR'-opname met behulp van lagen en het Gungereedschap.

[LEES MEER](#)

21 High Dynamic Range (2)

Het monteren van twee opnamen met een verschillende belichting tot een 'HDR'-opname met behulp van lagen en het Selectiegereedschap.

[LEES MEER](#)

22 High Dynamic Range (3)

Het handmatig monteren van een serie opnamen met een verschillende belichting tot een 'HDR'-opname in Photoshop Elements 8.

[LEES MEER](#)

22 High Dynamic Range (4)

Het automatisch monteren van een serie opnamen met een verschillende belichting tot een 'HDR'-opname in Photoshop Elements 8.

[LEES MEER](#)

The screenshot shows the VDMEDIA-TV website interface. At the top, there's a navigation bar with 'ZIEN = LEREN' and 'videotutorials | software | www'. Below this, there are several featured articles or video thumbnails. Each article has a title, a brief description, and a 'LEES MEER' button. The articles include: '12 Werking grijsverloopfilter', '13 Werking Tilt-Shift lens', '14 Kalibratie beeldscherm', '15 Sensorreiniging', '16 Opname van de maan', '17 Beeldbewerking JPEG', '18 Beeldbewerking RAW', '19 High Dynamic Range (1)', '21 High Dynamic Range (2)', '22 High Dynamic Range (3)', and '22 High Dynamic Range (4)'. There are also icons for 'video clips', 'software', and 'websites'.

Je zult het in EOSzine al wel gemerkt hebben dat wij een samenwerking hebben met Van Duuren Media hebben. En dat is niet zo vreemd als je weet dat de boeken van Pieter Dhaeze door deze uitgeverij op de markt worden gebracht.

Er is natuurlijk een grote overlapping tussen de inhoud van EOSzine en de inhoud van de boeken. Soms vullen ze elkaar aan en dat willen we je hier niet onthouden.

The book cover features a large image of a bridge over water with a boat. Text on the cover includes: 'compleet', 'actueel', 'praktisch', 'inspirerend', 'MEER DAN 20.000 exemplaren verkocht!', 'bewuster en beter FOTOGRAFEREN met een DIGITALE SPIEGELREFLEX CAMERA', 'Pieter Dhaeze', and 'VAN DUUREN MEDIA'.

	<p>PRODUCTEN & ACTIES Canon site (NL) Voor informatie over Canonproducten, camera's en accessoires. Tevens een overzicht van de laatste acties en cashbacks.</p>	<p>WWW</p>
	<p>DRIVERS & SOFTWARE Canon site (NL) Voor informatie over en downloaden van de laatste versies van software en drivers.</p>	<p>WWW</p>
	<p>FIRMWARE Canon site (EN) Voor een overzicht en het downloaden van de laatste firmwareversies van Canon EOS-camera's.</p>	<p>WWW</p>
	<p>REPARATIES Canon Service Center TechRepair (NL) Voor handleidingen en reparaties</p>	<p>WWW</p>
	<p>ONLINE Canon Image Gateway (NL) Voor leuke en handige diensten voor Canon fotografen en een online gallery.</p>	<p>WWW</p>
	<p>PRODUCT INFO Maak een verhaal! Een foto spreekt boekdelen, maar een goede foto vertelt een heel verhaal. Bezoek deze site en leer om betere foto's te maken met Canon camera's.</p>	<p>WWW</p>
	<p>PRODUCT TEST The Digital Picture (EN) Zeer heldere site met productinformatie en -tests van Canon camera's en lenzen.</p>	<p>WWW</p>
	<p>JARGON PDF PDF met de meest gangbare afkortingen in de digitale fotografie en tevens vertaling van veelgebruikte Engelse termen.</p>	<p>PDF</p>

COLOFON

EOSzine is een uitgave en productie van Artifex Graphics voor Canon EOS-fotografen en verschijnt 10x per jaar als gratis e-magazine. Bijdragen van Pieter Dhaeze en Canon Nederland.
 Aan- of afmelden melden via www.eoszine.nl
 Correspondentie: reactie@eoszine.nl of 06 - 22 33 62 21
 Advertenties: advertentie@eoszine.nl
WWW.EOSZINE.NL

© 2011 Alle rechten voorbehouden.

INTERACTIE

Samen verder

Een e-magazine maken voor Canon EOS-gebruikers is zo inspirerend dat we nu al voldoende ideeën hebben om **EOSzine** de komende jaren te kunnen vullen met actuele en informatieve onderwerpen.

Maar ons denkkader is beperkt en sluit waarschijnlijk niet voor 100% aan bij de wensen van onze lezers. Daarom bij deze de vraag om mee te denken wat jij in **EOSzine** zou willen lezen. Welke onderwerpen houden je bezig? Hieronder een paar categorieën waar je ons mee zou kunnen helpen.

TECHNIEK

Voldoende kennis van je gereedschap en van fotografie is dé basis om onderscheidende foto's te kunnen maken. Alle aspecten van camera-instellingen tot belichtingsproblematieken komen natuurlijk uitgebreid aan de orde in **EOSzine**, maar misschien zien we iets over het hoofd of heb je een probleem wat ook voor andere EOS-gebruikers interessant zou kunnen zijn, laat het ons dan weten.

LOCATIES & EVENEMENTEN

Nederland is een mooi en dynamisch land, ook op het gebied van locaties en evenementen. Elk stukje Nederland heeft zo zijn bekoring en elke dag, en vooral in het weekend, is er ergens wel iets leuks te beleven en interessant om als fotograaf te bezoeken. Heb je ervaring met een bepaalde locatie of evenement en wil je dat delen met je EOS-collega's, laat het ons dan weten. We zetten het op de agenda en laten er foto's van zien.

WORKSHOPS

De praktijk is de beste leerschool. **EOSzine** lezen en met je camera in de huiskamer blijven zitten zal in de meeste gevallen niet de mooiste plaatjes opleveren. Dus trek er op uit en neem deel aan de talloze workshops die door het hele land worden gegeven. Heb je goede ervaringen met een fotoworkshop of fotoreis, dan zijn wij natuurlijk bereid dit met de overige lezers te delen.

PORTFOLIO'S

OH! WOW! DAT WIL IK OOK! Naar mooie foto's kijken werkt vaak inspirerend. Als je dus een leuke reeks foto's hebt met een rode draad of met een zeker thema, laat het ons dan weten. Zeker als je de foto's kunt onderbouwen met een korte toelichtende tekst, dan is de kans groot dat ze op enig moment in **EOSzine** worden tentoongesteld aan de andere lezers en dat is pas echt te gek.

